

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. дн Антония Кръстева

по конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“

Научна област: 1. Педагогически науки

Професионално направление: 1.1. Теория и управление на образованието (Управление на образованието)

Обявен в Държавен вестник – ДВ бр. 12 от 12.02.2021 г.

За нуждите на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“

Данни за конкурса

Процедурата за провеждане на конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ е публикувана в Държавен вестник бр. 12 от 12.02.2021 г. Конкурсът е по инициатива на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“

Със заповед на Ректора на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ № РД -16-046/8.04.2021 г., е определен съставът на Научното жури. На първото си заседание (20. 04. 2021 г.) журито определи председателя, двама рецензенти и членовете, които да изготвят становища, сроковете, които следват по процедурата, както и датата за второто заключително заседание по процедурата.

Проведената процедура по конкурса е в съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав на Република България и не са констатирани никакви нарушения по процедурата на конкурса.

Веселин Димитров Михалев е единствен кандидат в конкурса. Кандидатът е изпълнил минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2

и 3 от ЗРАСРБ (общ брой точки по групи показатели – 810), с оглед на което е допуснат до оценяване от научното жури.

Данни за кандидата

Веселин Михалев през 1986 г. завършва специалност „Начална училищна педагогика“, ОКС „магистър“ във Висш педагогически институт, гр. Благоевград. През 1989 г. придобива следдипломна специализация по икономика в Икономически университет в гр. Варна, а през 2015 г. завършва магистърска специалност по „Управление на образованието“ във ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“.

Неговият многолик професионален път започва като учител и преминава през трудните етажи на управленската дейност – като инспектор, методист, зам./пом. – директор, като се стигне до преподавателска дейност във Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“. Днес той е директор на едно от най-престижните варненски училища – ОУ „Добри Чинтулов“.

През 2010 г. Михалев защитава *докторска дисертация* по научна специалност 05.07.02. История на педагогиката и българското образование към СУ „Св. Климент Охридски“. През 2013 г. *придобива I ПКС* по специалност „Управление на образованието“ в Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“ към ДИКПО, гр. Варна, а през 2017 г. става *доктор на науките* по научна специалност Теория на възпитанието и дидактика във ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“.

Описание на научните трудове

Списъкът на научните публикации на Веселин Михалев, предложен за участието в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“, отговаря на представяне на резултатите от проведените от него научни изследвания. Включва общо 22 *публикации*, систематизирани както следва:

Книга – 1 бр.

Монографии – 3 бр.

Хабилитационен труд – 1 бр.

Студии – 2 бр.

Статии – 15 бр. (една от които е публикувана на английски език).

Отбелязани са общо 16 цитирания от 7 автори в електронни издания на научни списания, както и в Уикипедия.

Научните интереси на В. Михалев са фокусирани в две тематични направления: управление на български образователни институции и исторически аспекти от управление на небългарски (гръцки) образователни институции.

Всички представени публикации са в съответствие с изпълнението на минималните национални изисквания.

В първото направление (Управление на български образователни институции) кандидатът представя 1 бр. хабилитационен труд, 1 бр. монография, 2 студии и 10 бр. статии. **Монографичното изследване „Делегираният бюджет в условия на финансова децентрализация на училищното образование“ (2021 г.)** по своята същност е хабилитационен труд. В него авторът представя качествено изследване на значим и актуален проблем, свързан с бюджетния процес, съотнесен с функционирането на делегиран училищен бюджет в ОУ „Добри Чинтулов“, в съответствие с параметрите на институционалната среда и утвърдената законодателна нормативна база. Научната обосновааност на изследването предполага относителна самостоятелност на трите отделни глави, всяко от които се отличава с вътрешна диференциация и завършеност. Ценни за педагогическата практика са изведените проблемни области в съответните равнища и необходимостта от реализиране на адекватни политики по посока

вземане на гъвкави и ефективни управленски решения, съобразени с наличните финансови ресурси. Това е факт, подчертаващ ясната визия на структурно-съдържателната цялост между основните концепции в изследването. Тук ясно проличава професионалният опит на автора като управленец да анализира, извежда и обобщава причинно-следствената обвързаност на ефективното прилагане и управление на системата на делегиран училищен бюджет с цел позитивното въздействие върху повишаване на финансовата автономност на училищната институция.

В монографията „Българското училище в град Варна през Възраждането. Педагогически и управленски аспекти“ (2020 г.), авторът изключително професионално проследява в хронологичен аспект възникването и развитието на българските образователни институции, формиращи облика на учебното дело в гр. Варна през Възраждането и мястото, което заемат в историята на образованието в България.

Представените публикации (статии и студии) в това тематично направление, сами по себе си засягат проблеми, свързани с изследователските дирения на кандидата, като се потвърждава тяхната висока научна стойност, съобразно професионалните интереси.

Във второто тематично направление (Исторически аспекти от управлението на небългарски (гръцки) образователни институции) В. Михалев представя 1 бр. книга, 2 бр. монографии, 1 бр. студия и 4 бр. статии.

Книгата **„Гръцки образователни институции в селища по Северното Черноморие през втората половина на XIX в. до 20-те години на XX в.“ (2017 г.)** е свързана със защитения от автора дисертационен труд за придобиване на научната степен **„доктор на науките“**, поради което няма да бъде рецензирана.

В монографията „Гръцки образователни институции в селища по Южното Черноморие през втората половина на XIX в. до 20-те години на XX в. (2017 г.) е с историко-педагогически характер и по своята същност е едно продължение и допълване на дисертационното изследване по посока проследяване в хронологически аспект, възникването и функционирането на гръцките образователни институции в изследвания период, но в Южното Черноморие. Това мащабно изследване осветлява както българската, така и гръцката историографска педагогическата литература с проследяване на управленския опит в отделни образователни институции и области.

В монографията „Влияние на гръцките образователни институции за развитие на новобългарското образование в град Варна през втората половина на XIX в. до 20-те години на XX в.“ (2020 г.) авторът изследва проникването на силното гръцко влияние в управлението на българското училище чрез въведения правилник „Учениците имат должност”. Изведени са изводи, свързани с идентифициране на степента на гръцкото влияние върху възпитателната работа и практика на взаимното българско училище във Варна.

Двете монографични изследвания, в това научно направление, са сериозно постижение в педагогиката и наукознанието. Техният комплексен и качествен анализ на педагогическите образователни и управленски практики през изследвания период, допълва научноизследователския облик на кандидата като утвърден специалист в областта на управление на образованието и история на педагогиката и българското образование.

Публикациите на кандидата в това направление (студия и статии) представят важни етапи от научноизследователската работа, като демонстрират висока авторска компетентност и способност да се анализират историографски извороведчески проучвания, като по този начин се

обогаत्याва изворовата база за функционирането на образователните (управленски) институции в миналото и настоящето.

Научни приноси

Заявените от кандидата приноси са в съответствие със съдържанието на представените публикации и разкриват неговия профил като задълбочен учен и изследовател.

Сред основните достойнства на научната продукция на автора, е реализираното историко-педагогическо изследване на новобългарското училище в гр. Варна през Възраждането с акцент - етапи на развитие, съдържание, характер на обучение, организация, управление и материална издръжка. Подчергати са основните управленски функции и приносите на специализираните и неспециализираните институции за управление и подпомагане на новобългарското училище във Варна през Възраждането. Въз основа на анализ на първите въведени училищни правилници за управление през 70-те години на XIX, се търсят проекциите на различните влияния на гръцките образователни институции върху дейността и управлението на новобългарската просвета. Въз основа на изследвани различни по характер документални архивни източници, е очертан статутът и управленските функции на следосвобожденските регионални органи за управление на образованието във Варна, регламентирани в първите законодателни актове, свързани с дейността на българското училище.

Безспорен принос е изследваната финансова децентрализация в училищното образование чрез въвеждане на системата на делегиран училищен бюджет в ОУ „Добри Чинтулов“, гр. Варна. Очергати са неговите специфични характеристики, въз основа на които е изготвен институционален анализ на процеса на финансово делегиране на публичните средства на различните управленски равнища. Едновременно с това автора

очертава законодателната нормативна уредба (законова и подзаконова) на различните равнища на управление на делегирания училищен бюджет. Успешно са идентифицирани и анализирани механизмите за мониторинг и контрол на въведената система на делегиран бюджет в изследваната образователна институция, както и аспектите на управленската отговорност на директора в процеса на въвеждане и прилагане на системата за финансово управление и контрол. Удачно са очертани проблемните области на различни управленски равнища, в рамките на които могат да се търсят нови управленски решения на всички равнища, с цел усъвършенстване на финансовото управление на училищното образование.

Кандидатът прави успешен опит, чрез историографските извороведчески проучвания, да анализира непроучвани до този момент историко-педагогически факти в областта на управление и подпомагане на гръцките образователни институции в селищата по Северното и Южното Черноморие през втората половина на XIX в. до 20-те години на XX в. Като постижение в изследователската дейност може да се посочи анализирания архивни източници на гръцки език (катаревус), които чрез специализиран научен превод влизат в научно обръщение, във висока степен е обогатена изворовата база за управлението на гръцките образователни институции в селища по Северното и Южното Черноморие през изследвания период.

Преподавателска дейност

От 2010 г. до днес В. Михалев е активно свързан с Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ като преподавател, участник в изпитни комисии, комисии за защита на учебна практика, автор на учебни програми по учебни дисциплини в сферата на управление на образованието. Провежда множество квалификационни курсове с педагогически специалисти. Неговият богат професионален опит като университетски преподавател и

управленец, се потвърждава от представените сертификати и участия като автор в изготвянето на учебни програми за нуждите на висшето образование.

Моите лични впечатления от кандидата (студент – магистър и докторант във ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“), се съотнасят към личността и авторитета на Михалев като компетентен специалист и професионалист в областта на управление на образованието. Проявява активност, съзнателност, инициативност и отговорност при изпълнението на своите ангажименти и задължения. Определено има нагласа и устрем към научно и професионално усъвършенстване.

Заклучение

Веселин Михалев е утвърден като задълбочен изследовател, управленец и компетентен университетски преподавател. Съдържанието и качествата на неговата научна продукция и на преподавателската му дейност, удовлетворяват критериите, изискванията и условията на избор по заемане на академичната длъжност „доцент“. Изложените аргументи ми дават основание убедено да дам своя **положителен вот** в научното жури Веселин Димитров Михалев **да бъде избран за „доцент“** в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието (Управление на образованието), за нуждите на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“.

15.05.2021 г.

гр. В. Търново

Изготвил рецензията:

(проф. дн Антония Кръстева)